

Fredericia, den 18. december 2018

Vedr. høring over udkast til lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til ny gødningslov, jeres j.nr. 18-0162-000023.

Indledning

Helt grundlæggende virker lovforslaget negativt og en anelse paranoidt i den forstand, at man tilvejebringer en alenlang bemyndigelse til at løse et hvilket som helst teoretisk problem i fremtiden. Man udvider bemyndigelserne, man kræver flere data fra landbruget, og man forsøger sågar at udvide adgangsbestemmelser på trods af, at det ikke er en legal mulighed, fordi dette kræver en ændring af retssikkerhedsloven.

Man burde i stedet starte med at konstatere, at det danske vandmiljø har det hamrende godt. Vi har rent drikkevand, vi har stigende mængder drikkevand, vores vandløb får det bedre og bedre – og kystvandene har det sådan set også ganske godt. Når man foretager miljøregulering, så sker forbedringer ikke indenfor valgperiode, men over årtier. Dette bør afspejles langt tydeligere i de regler, der udstedes. Det er helt entydigt, at de forbedringer vi ser i det danske vandmiljø skyldes vandmiljøplan I, og langt hen ad vejen er alle de senere indgreb ikke af den store betydning ift. vandmiljøtilstanden. Den store udfordring er fosfor fra byerne, særligt de store mængder fosfor, der formentlig allerede ligger ude i kystvandene.

Formålet med loven burde være bæredygtigt intensivering på landbrugsarealerne. Landbrugsarealerne burde beskyttes imod den stigende urbanisering (der forsvinder cirka 10.000-20.000 ha landbrugsareal årligt til veje, boliger, m.v.). Landbrugsarealerne burde ses som en del af klimaløsningen, hvor der under de rette omstændigheder kan bindes 300-1.100 kg kulstof årligt pr hektar i jorden. Denne opbygning kræver nitrat i et forhold på 1:12 (N:C). Denne kulstofopbygning bør der gives en selvstændig gødningsnorm til. Loven burde bygge på ligevægtsprincippet, så gødningsnormerne kan opjusteres efterhånden som der udvikles nye plantesorter, der i stigende omfang har større kvælstofbehov, giver større udbytter og tilsvarende mere kulstof i jorden. Loven burde samtidigt følge op på landbrugspakken om målrettet regulering, så loven klart tilkendegiver, at frivillige målinger af fx nitrat, m.v. skal være en del af den nye lov, så landmændene fremover kan måle og støtte juridisk ret på egne målinger.

Igennem hele lovforslaget beskrives det, hvordan ministeren bemyndiges til at foretage en masse indgreb. Disse indgreb er nogle steder i lovforslaget direkte beskrevet som en reduktion af kvælstof og andre steder underforstået, at det er kvælstofreduktion der menes. Uanset hvilken form for regulering der foretages, er det helt essentielt at allerede gennemførte indsatser tæller med i opgørelsen – også på bedriftsniveau. Kvælstof kan alt andet lige kun fjernes én gang, og ministeriet har en tendens til at glemme, at landbruget allerede har reduceret kvælstofudledningen betragteligt gennem en årrække. De lavt hængende frugter er taget og en reduktion i de sidste gram kvælstof kommer derfor til at medføre betydeligt større omkostninger.

Den internationale forskerevaluering af vandplanerne fastslår bl.a., at fosfor er undervurderet (spildevand), at målfastsættelsen ikke er sæsonkorrigeret, hvilket er afgørende, fordi den nitrat, der kommer fra landbruget, kommer om vinteren og stort set er væk i slutningen af foråret. Klimapåvirkningen er slet ikke medtaget og slutteligt, så er opdelingen af vores vandområder ikke tilstrækkeligt finmasket.

Loven er en meget stor maskine med tilhørende motor, uden det klart angives hvad og hvordan man vil bruge den. Det er et meget betydeligt demokratisk problem. Man forsøger igennem de mange siders lovforslag

elegant at undlade at sige noget som helst konkret. Det er uacceptabelt, man slipper dog alligevel ikke helt for at komme med visse forklaringer ift. bemyndigelserne og miljøtilstanden.

SMV-vurdering

Det fremgår af høringsbrevet at:

"...I forbindelse med udmøntningen af lovforslagets bemyndigelser i bekendtgørelser vil bekendtgørelserne blive miljøvurderet, i det omfang krav herom følger af Europa - Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet, EF-Tidende 2001, nr. L 197, side 30 ff...."

Side 22: "Dette sikres ved, at der fastsættes regler for beregning af kvoten for kvælstof, jf. lovforslagets §§ 13-17, og for beregningen af det samlede forbrug af kvælstof i gødningen, jf. lovforslagets §§ 18 og 19 og §§ 21-30."

Side 22: " Lovforslaget indeholder desuden bestemmelser om beregning af det samlede forbrug af fosfor i gødning, jf. lovforslagets § 18 og §§ 20-30"

Side 22: " Da regler om fosforloft og fosforarealkrav efter forslaget fortsat fastsættes i medfør af husdyrbrugloven, indeholder lovforslaget ikke et selvstændigt formål om begrænsning af udvaskningen af fosfor til vandmiljøet."

" I forbindelse med tredje vandplanperiode forventes det, at der skal indarbejdes foranstaltninger til begrænsning af fosforudledning i gødskningslovens regler om målrettet regulering"

Side 70: "medfører kun mindre årlige ændringer i husdyrnormerne, hvorfor det findes hensigtsmæssigt at indstille husdyrnormerne for en 3-årig periode"

Side 83: " Med forslaget udvides bestemmelsen til også at omfatte opgørelse af forbruget af fosfor, og bestemmelsen skal derfor afløse husdyrbruglovens § 5 p."

Side 100: " Kravet skal i 2018 svare til en samlet kvælstofreduktion på 1.025 tons til kystvande og 3.774 tons i rodzonen til både grundvand og kystvande. For 2019 skal kravet svare til en samlet kvælstofreduktion på 1.167 tons i forhold til kystvande, 4.260 tons i rodzonen til både grundvand og kystvande og yderligere 278 tons i rodzonen. Ministeren er i § 18 a, stk. 5, bemyndiget til at tilpasse indsatsbehovet, hvis den opgjorte indsats er behæftet med fejl. Ministeren er endvidere bemyndiget til at justere indsatsen for 2019 på baggrund af en samlet vurdering af gennemførte indsatser, marginaludvaskningen og tal for kvælstofudledningen m.v., jf. gødskningslovens § 18 a, stk. 6."

Side 104: " Her vil det være muligt, at der ved at fastlægge et større indsatsbehov, hvor efterafgrødekravet samlet set overstiger 300.000 hektar på landsplan, kan kompenseres for den allerede indregnede effekt. Hidtil har det kun været muligt at kompensere for den negative kvælstofeffekt af alternativerne ved at fastsætte en meget konservativ omregningsfaktor eller ved at sætte en skæringsdato for anvendelse af virkemidlet som alternativ til efterafgrøder."

Side 112: " F.eks. er det hensigten, at muligheden for at overføre efterafgrøder fra en planperiode til opfyldelse af en senere planperiodes efterafgrødekrav ikke vil kunne anvendes inden for den målrettede regulering."

Side 113: " Det er derfor hensigten efter den foreslåede bestemmelse i § 44 at ændre opgørelsestidspunktet for efterafgrødekravet, så kravet allerede kendes i efteråret, umiddelbart efter at efterafgrøderne skal være udlagt. Det er endvidere hensigten ved bekendtgørelse efter den foreslåede § 53, stk. 3, at fastsætte regler om, at overindberetning af efterafgrøder til opfyldelse af senere planperioders efterafgrødekrav medfører straf af bøde"

Side 113: " Det er forventningen, at miljø- og fødevarerministeren med hjemmel i forslaget til § 39 vil fjerne eller begrænse muligheden for overdragelse af efterafgrøder mellem bedrifterne fra 2020, hvor efterafgrødekravet i den målrettede regulering stiger"

Med lovforslaget lægges følgende til grund:

- Der lægges regler om beregningen af kvoten
- Beregning af det samlede forbrug af fosfor
- Indarbejdes foranstaltninger til begrænsning af fosforudledning i gødskningslovens regler
- Husdyrnormerne indstilles for en 3-årig periode
- Loven udvides til også at omfatte opgørelse af forbruget af fosfor
- Bemyndigelse til at tilpasse indsatsbehovet (med reference til en række tal for nitrat)
- Fastlægge et større indsatsbehov
- Overføre efterafgrøder fra en planperiode til en anden
- Ændre opgørelsestidspunktet for efterafgrødekravet

Lovforslaget giver en bemyndigelse om at tilpasse indsatsbehovet, justere indsatsen på baggrund af marginaludvaskningen og tal for kvælstofudledningen (for 2019). Disse tilpasninger og justeringer kommer formentlig i forbindelse med en bekendtgørelse, men der fremgår jo allerede i lovforslaget nitrat-tal, der illustrerer, at man allerede nu afgrænser handlemuligheder i en kommende bekendtgørelse. I en juridisk kontekst betyder det bl.a., at bekendtgørelsen indlysende skal underlægges en SMV-vurdering. Men loven bør dog samtidig også underlægges en SMV-vurdering. Årsagen er, at loven med lovbemærkningerne, allerede nu fastlægger en klar ramme og begrænsning af mulighederne i den kommende bekendtgørelse. Med andre ord vil en kommende bekendtgørelse være i strid loven, hvis den ikke indfrier de faktiske vurderinger, der foreligger i loven. Denne del vil ikke være underlagt SMV i bekendtgørelsen, fordi denne del burde være SMV-vurderet i forbindelse med loven. Med andre ord, når bekendtgørelsen skal udstedes, er der dele, der ikke vil være blevet underlagt SMV-vurdering. Dette er i strid med EU-retten. Idet lovforslaget ikke er underlagt SMV, så opfylder lovforslaget ikke EU-retten og er derfor ugyldigt.

Det er samtidig mærkværdigt, at man kan sætte tal på efterafgrøderne, hvis formål i denne kontekst er at fastlægge en gødningskvote, men man desværre fortsat mangler at redegøre for måske 50.000 tons N, jf. spørgsmål 196, dateret 13. december, 2018.

Bred bemyndigelse til ministeren

Hele lovforslaget er én stor bemyndigelse til ministeren. Når ministeren får en så bred bemyndigelse til at fastsætte meget indgribende reguleringer for et helt erhverv, kan det ikke undgås at erhvervet bliver bekymret. Bemyndigelsen indebærer, at en minister igennem bekendtgørelser, reelt kan lukke erhvervet ved fx at reducere gødningskvoten. Den brede bemyndigelse sætter demokratiet ud af kraft, og et helt erhverv er således underlagt ministerens nåde, hvilket vi generelt ikke er fortalere for.

En bemyndigelse skal være saglig, afgrænset og ikke spekulativ. Derfor er det afgørende, at loven tilvejebringer de relevante faktorer, der fremover bør være bestemmende for, hvordan gødningskvoten bør fastlægges. Dette synes man ikke at gøre. Desuden fremsættes lovforslaget på et tidspunkt, hvor ministeriet fortsat ikke kan forklare, hvorfor der opereres med en alt for høj baseline i de nuværende vandplaner (cirka 50.000 tons). Der tilvejebringes med lovforslaget indgribende muligheder for at reducere nitrat, uden man dog ved, hvor meget man reducerer. Det er jo komplet uholdbart og åbenlyst udemokratisk.

Beregningen af indsatskrav er udført på forkert grundlag

En stor del af udkastet omhandler efterafgrøder. Mængden af efterafgrøder bygger på en såkaldt baselineberegning.

I forbindelse med tilblivelsen af Fødevarer og Landbrugspakken foretog Aarhus Universitet en revision af Baselineberegningerne. Af dem fremgår det, at den forventede kvælstoftilførsel i 2019 er 476.000 tons. Det tal er alt for højt. 2016/2017 var tallet 471.000 tons. Det skal holdes op mod at den samlede reelle kvælstoftilførsel i 2016/2017 kun var 387.000 tons.

Det burde være en selvfølge, at man løbende genberegner behovet for målrettet regulering, herunder behovet for efterafgrøder, i takt med den viden man bliver i besiddelse af. Det gælder selvfølgelig også beregningen på regulering i forhold til at undgå forringelse i henhold til nitratdirektivet.

Beregningen skal baseres på den forventede mængde anvendt N gødning baseret på de sidste 3 års forbrug fremskrevet i forhold til forventet afgrødesammensætning og arealer.

Det er uacceptabelt at den målrettede regulering i 2019 baseres på 8 år gamle tal, der beviseligt er vurderet 50.000 tons for højt på landsplan. Det giver et alt for højt krav til efterafgrøder specielt i forhold til indsatsen overfor grundvand.

Adgangsmuligheder ved kontrol

Det fremgår af udkastet:

Side 77: "Alle private virksomheder er beskyttet af retssikkerhedsloven. Offentlige virksomheder, lokaler på private virksomheder med fuld offentlig adgang (f.eks. butikslokaler) samt kontrol, der alene foretages i det fri eller på marker, er ikke omfattet af alle bestemmelser i loven. Rekvireres kontrollen af virksomheden, er den ikke omfattet af varslingsreglerne i retssikkerhedsloven, idet der ikke er tale om et tvangsindgreb." (min fremhævelse)

Det må først og fremmest pointeres, at det ikke er lovligt at lovgive i bemærkningerne. Hvis ministeriet mener, at loven (retssikkerhedsloven) skal ændres, så bør man fremsætte forslag til at ændre retssikkerhedsloven – det er ikke gyldigt at forsøge at udarbejde fortolkninger eller udlægninger af gældende ret i en vilkårlig speciallov. Bemærkningen bør derfor helt udgå, da den i øvrigt samtidig strider mod retssikkerhedsloven helt eller delvist.

Det er desuden ikke korrekt, at marker kan sidestilles med lokaler med fuld offentlig adgang. Det er meget muligt, at det ikke er hensigten at sidestille butikslokaler og marker, men en lov bør ikke give anledning til at misforstå gældende ret.

Gældende ret er, at kontrollanter ikke må gå ind på ejers ejendom uden tilladelse fra ejer. I denne henseende er marker omfattet af ejendommen. EU-Domstolen har for nyligt netop fastslået dette fast i C-59/17 fra august 2018.

I forbindelse med en kontrol, skal kontrollanten derfor få fat på ejeren af ejendommen inden kontrollen kan påbegyndes. Hvis ejer nægter adgang til arealerne, kan dette så få betydning for støtten, men det ændrer ikke på, at kontrollen ikke kan foretages, hvis ejer ikke først har givet tilladelsen. Det skal også pointeres, at det er helt legitimt, hvis flere kontrollanter møder op, at ejer fastholder retten til at følge kontrollanterne rundt på ejendommen. I denne situation, må kontrollanterne efter tur kontrollere de områder, der skal kontrolleres, så ejer har mulighed for at følge hver kontrollant med rundt, hvis ejer mener, at dette er nødvendigt.

Det virker desuden en anelse absurd, at der nu indføres bødestraf for ejeren af ejendommen, hvis ejer ikke medvirker ved kontrollen. Landbruget har længe efterspurgt, at kontrollanterne overholder

adgangsbestemmelserne og giver landmanden mulighed for at være med ved kontrollen, så kontrollanterne ikke bare går i gang med kontrollen uden at ejer ved det. Indførelsen af bødestraf burde sådan set gælde kontrollanterne i stedet, når kontrollen gennemføres uden at ejer får mulighed for at følge med rundt.

Indførelsen af bødestraf for manglende medvirken ved kontrollen kan desuden potentielt være i strid med retten til ikke at udtale sig.

Efterafgrøder og krydsoverensstemmelse

Det er med stor glæde, at vi læser, at ministeriet nu også selv citerer den skelsættende EU-dom C-396/12 derhen, at ansvarsgrundlaget for KO-overtrædelser er en culpanorm og ikke et objektivi ansvar (eller tilsvarende objektiverede afarter). Dommens rækkevidde angår alle KO-overtrædelser. Når nu ministeriet også er nået til denne erkendelse, så er det samtidig afgørende, at reglerne, sagsbehandlingen, kontrollen, vurdering og afgørelsen i de konkrete sager udarbejdes og gennemføres på en måde, så de loyalt opfylder denne betingelse.

Side 209: " En virksomhed kan derfor ikke blive fritaget fra forpligtelsen til at etablere efterafgrøder ved at påberåbe sig, at vejrforholdene eller lignende forhold har forhindret virksomheden i at etablere efterafgrøder i det pågældende år. Det samme gælder, hvis efterafgrøderne er etableret, men ikke er tilpas veletablerede på grund af sådanne forhold"

En lovlig begrundelse for, at efterafgrøder ikke er udsat eller veletableret må bero på en konkret og individuel vurdering, herunder vejrforhold, markforhold, vandløbsforhold, andre individuelle forhold, osv. Det er ikke muligt at vurdere om landmanden opfører sig ansvarspådragende uden at foretage en konkret vurdering. Denne vurdering beror selvfølgelig også på vejrforholdene. Derfor bør bemærkningen om, at vejrforholdene ikke kan inddrages i vurderingen udgå, da dette jo netop smager af et objektiveret ansvar for at efterafgrøderne vokser, hvilket er direkte i strid med EU-dommen C-396/12.

Opgørelsestidspunkt for efterafgrøder

Side 113: "Det er derfor hensigten efter den foreslåede bestemmelse i § 44 at ændre opgørelsestidspunktet for efterafgrødekravet, så kravet allerede kendes i efteråret, umiddelbart efter at efterafgrøderne skal være udlagt. Det er endvidere hensigten ved bekendtgørelse efter den foreslåede § 53, stk. 3, at fastsætte regler om, at overindberetning af efterafgrøder til opfyldelse af senere planperioders efterafgrødekrav medfører straf af bøde."

Det er uklart, hvordan denne ændring skal forstås. En pulje af efterafgrøder, man har "på kontoen" er til opfyldelse af kravet i 2019 og det, der er planlagt i 2019, er til opfyldelse af kravet i 2020. Hvis de efterafgrøder der laves i 2019 er til opfyldelse af kravet i 2019 er det ikke muligt at reparere på manglende efterafgrøder ved kvotetræk, da gødningen netop er brugt i 2019.

Hvis det er sådan ændringen af opgørelsestidspunktet for de obligatoriske efterafgrøder og husdyrefterafgrøder skal forstås og hensynet til kontrolmulighed og sanktionering, er den eneste begrundelse for ændringen, bør denne ændring udgå. Landbruget er afhængigt nok af vejret i forvejen, hvorfor der ikke bør laves regler, der straffer landmanden for dårligt vejr. Som minimum skal det være muligt at anvende alternativer til efterafgrøder, der reelt er et alternativ.

Som ordningen er i dag, er det jo netop muligt at indrette næste års gødskning med reduktion i kvoten, hvis mulighederne for at etablere efterafgrøder i et efterår har været begrænset eller umuligt. Da kvælstofkvoten ikke kan reduceres med tilbagevirkende kraft, da gødningen er brugt, får man jo netop også et problem med opfyldelse af kravet, når vejrforholdene er umulige.

Ændringen gør det meget mindre fleksibelt og mere vanskeligt for den enkelte landmand at opfylde kravet. Ændringen bør ikke gennemføres.

Fleksibel frist for etablering af efterafgrøder

Fristen for etablering af efterafgrøder har på grund af vejrliget været udskudt i år 2015, 2016, 2017 og 2018. Nu tyder det på, at det er gået op for ministeriet, at faste frister for etablering af efterafgrøder ikke helt passer med virkeligheden. Det må dog siges, at der tydeligvis stadig er lang vej, før ministeriet indser, at naturen ikke kan sættes på formel. Hvis bemyndigelsen udnyttes, og de fleksible frister indføres, bliver efterafgrøderne, som vi forstår udkastet, "mindre værd" i kvælstofregnskabet, jo senere de er etableret efter fristen. Der kan være mange grunde til, at efterafgrøderne kommer senere i jorden, f.eks. at hovedafgrøden ikke er moden til at blive høstet, hvorefter hovedafgrøden stadig holder på kvælstoffet i jorden – som med tanken bag efterafgrøder. Senere etablering af efterafgrøder bør derfor ikke medføre automatisk nedsættelse af kvælstofeffekt på regnskabet. Er dette tanken, skal efterafgrøder etableret tidligere end fristen vel også tælle det mere?

Der er desuden stor forskel på årets gang i marken alt efter om jorden er beliggende i Nordjylland eller på Lolland. Når der indføres frister på et så nidkært niveau, burde der i det mindste være taget højde for geografiske forhold.

Vi er desuden uforstående overfor, at der indføres bødestraf for manglende etablering af efterafgrøder, når nu det har været nødvendigt at udskyde fristen for etablering af efterafgrøder i fire år i træk. Generelt er der ikke behov for at øge incitamentet til at etablere efterafgrøder, da grunden til manglende efterafgrøder næsten udelukkende skyldes vejret. Det kan simpelthen ikke være rigtigt, at man skal straffes fordi vejret er dårligt, og høsten ikke kan komme i hus før fristen for at etablere efterafgrøder er overskredet.

Diverse tekstnære bemærkninger

Ad. 3.1.2.2.3.

Side 33: "I gødskningsloven anvendes begrebet biogas- og fællesanlæg. I lovforslaget foreslås dette begreb erstattet af fælles biogasanlæg. Et fælles biogasanlæg vil sige et biogasanlæg, som drives under et andet CVR-nummer end en virksomhed, der er registreret efter de foreslåede § 5, stk. 2, eller § 6. Miljø- og Fødevarerministeriet er ikke bekendt med, at der findes andre typer af fællesanlæg end fælles biogasanlæg, som det er relevant at omfatte af reguleringen i gødskningsloven. Med ændringen ønsker Miljø- og Fødevarerministeriet at undgå tvivl om, hvorvidt der er andre typer af fællesanlæg, der er omfattet af den særlige regulering vedrørende fælles biogasanlæg."

Et gårdanlæg, der kører i samme cvr-nummer som svineproduktionen, men som fungerer som et fællesanlæg, bør kunne omfattes af de samme regler, selvom den virksomhed er oprettet i gødningsregistret.

Ad. 3.2.1.1.1.2.

Side 42: "I § 14 foreslås det i forlængelse heraf, at hvis en virksomhed ønsker at fravige den jordbundstype, der fremgår af kortet, skal virksomheden for egen regning foretage prøveudtagning og analyser af jordbundstypen på virksomhedens arealer."

IMK's jordtypekort er meget overordnet og ikke retvisende. Kortet er derfor kun vejledende. I visse situationer direkte forkert. Det bør være sådan, at man som udgangspunkt kan bruge sin viden som landmand om sin jord. Ældre teksturanalyser bør kunne bruges, da dette ikke ændrer sig.

Det er desuden bemærkelsesværdigt, at hvis man selv vil dokumentere sin jordbundstype, skal der være én prøve pr. 5 ha. Grundlaget for IMK-kortet er så vidt vides nærmere én prøve pr. 100 ha. Det bør grundlæggende være enklere at dokumentere med målinger, frem for beregninger.

Ad. 3.2.1.1.2.2.

Side 44: "Som det fremgår af afsnit 3.2.1.1.2.1, udarbejder SEGES i dag kvælstofprognosen, og prognosen indstilles af Normudvalget til Miljø- og Fødevareministeriet (Landbrugsstyrelsen). Efter bestemmelsen vil det være muligt at lade Landbrugsstyrelsen eller andre efter udbud overtage udarbejdelsen, f.eks. på baggrund af vejrdata fra DMI."

Kvælstofprognosen bør altid fastsættes på baggrund af målinger. Det vil ikke være retvisende at fastsætte prognosen på rene vejrdata.

Ad. 3.2.1.1.4.1.

Side 47: "Som følge af udfasningen af de reducerede kvælstofnormer, som vedtaget ved lov nr. 186 af 2. marts 2016, hvorefter kvælstofnormerne fastsættes, så de modsvarer den økonomisk optimale gødningstildeling, er ordningen om forhøjelse af kvælstofkvoten ophørt."

Danske landmænd skal have mulighed for at gøde efter ligevægtsprincippet. Økonomisk optimum er ikke det samme som ligevægtsprincippet. Ligevægtsprincippet er et biologisk princip hvor gødningstildelingen er bestemt af planternes biologiske behov. Økonomisk optimum forholder sig ikke til biologien, men er derimod et udtryk for et økonomisk sammenhæng mellem blandt andet prisen på gødning samt prisen på afgrøden.

Økonomisk optimum kan derfor ligge både under og over ligevægt, alt efter udsving i priserne.

Når begrundelsen for at fjerne muligheden for forhøjet kvælstofkvote ved at bruge ekstra efterafgrøder og målestokken bliver økonomisk optimum, så er det indlysende misvisende. Hvis der udlægges ekstra efterafgrøder, bør muligheden for en forhøjet kvote stadig være en mulighed, da det bør være op til landmanden selv at vurdere om planterne har behov (ligevægtsprincippet) for denne ekstra gødning. Efterafgrøderne er én af de vigtigste nøgler i at forøge jordens kulstof og humusindhold. Ved at opbygge kulstof og humus i jorden vil der blive bundet N. Sagen er jo den, at hvis en landmand laver ekstra efterafgrøder, så vil det have en langsigtet positiv betydning bl.a. for tilbageholdelse af nitrat. Derfor giver det ingen mening, at man ikke giver landmanden mulighed for at komme med en større N-norm, når landmanden tilbageholder mere nitrat. Det afgørende er jo i sidste ende, hvad der kommer ud i vandmiljøet (og i grundvandet).

Vi har derfor følgende anmodninger og spørgsmål, og vi forventer, at de afspejles i høringsnotatet og om nødvendigt i det lovforslag, der fremsættes:

1. Hvordan forstår og definerer ministeriet økonomisk optimum?
2. Hvordan forstår og definerer ministeriet ligevægtsprincippet?
3. Kan ministeriet bekræfte, at økonomisk optimum og ligevægtsprincippet ikke er det samme?
4. Kan ministeriet bekræfte, at økonomisk optimum ikke tager udgangspunkt i plantens næringsstofbehov?
5. Kan ministeriet bekræfte, at der vil være tilfælde, hvor økonomisk optimum vil give en gødningsnorm, der højere hhv. lavere end ligevægt?
6. Hvad er begrundelsen for at bruge økonomisk optimum fremfor ligevægtsprincippet?
7. Hvor store gødningsnormer anslår ministeriet, at man ville have på landsplan, hvis man lagde ligevægtsprincippet til grund fremfor økonomisk optimum?

Ad. 3.2.1.2.1.1.

Side 58: "der tabes normalt kun meget begrænsede mængder fosfor fra dyrkningsjorden"

Det er rart at høre denne erkendelse. Hvad er ministeriets opfattelse af hvor og hvordan og i hvilke mængder, og under hvilke forhold, at fosfor tabes til vandmiljøet fra danske landbrugsjorder?

Ad. 3.2.2.1.2

Side 79: "Efter gældende ret er der ikke krav om indsendelse af gødningsplanlægningen. Det er dermed i dag tilstrækkeligt, at virksomheden opbevarer planlægningen, og at planlægningen kan fremvises i forbindelse med kontrol. Landbrugsstyrelsen efterspørger i praksis gødningsplanlægningen fra de virksomheder, hvor der foretages en fysisk kontrol af gødningsregnskabet. Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at der af kontrolmæssige hensyn bør kunne stilles et generelt krav om indsendelse af gødningsplanlægningen."

Det bør ikke indgå som et krav at indsende gødningsplanlægningen. Det må være rimeligt, at denne forefindes på ejendommen, da det netop er en foreløbig plan, der kan ændres løbende i løbet af året. Det giver ikke mening at indsende denne, heller ikke pga. kontrol, da planen kan sidestilles med et budget.

Ad. 3.3.1.3.2.

Side 116: "Da der de seneste år er oprettet flere nye efterafgrødeordninger, har Landbrugsstyrelsen af hensyn til administrationen og kontrollen med reglerne behov for en mere præcis angivelse af, hvor efterafgrøderne er placeret."

Eller sagt med andre ord: Reglerne for efterafgrøder er nu blevet så kompliceret, at vi bliver nødt til at komplicere det endnu mere. Det må være det, der menes med dette.

Det kan ikke være rigtigt, at landbruget skal belemres med endnu mere bureaukrati fordi reglerne er blevet for kompliceret til, at Landbrugsstyrelsen kan kontrollere det.

Generelt bør der sigtes mod gennemskuelige regler og mindre bureaukrati, hvilket dette lovforslag bestemt ikke bidrager til.

Ad. 3.4.1.

Side 123: "Ministeren kan endvidere fastsætte regler om remonstration, dvs. myndighedens adgang til at genoptage en sag, efter der er indgivet klage. Bestemmelsen sikrer, at den myndighed, der er 1. instans, kan genoptage en sag, selvom der er indgivet klage over afgørelsen i sagen. Myndigheden vil således kunne træffe en ny realitetsafgørelse, dvs. en afgørelse, som giver klageren helt eller delvis medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen."

Selvom dette afsnit refererer gældende ret, har vi oplevet flere sager, hvor Landbrugsstyrelsen laver tekniske ændringer af en afgørelse under dække af remonstration. Dette medfører, at en allerede indgivet klage over en afgørelse bliver ignoreret og ikke videresendt til klagenævnet, med den begrundelse, at styrelsen har truffet en "ny" afgørelse. Den "nye" afgørelse giver dog ikke klager hverken helt eller delvist medhold. Vi ser frem til, at reglerne om remonstration nu bliver overholdt i praksis.

Ad. 7.

Side 143: "Det forventes, at ministeren vil fjerne eller begrænse muligheden for at overdrage efterafgrøder fra 2020."

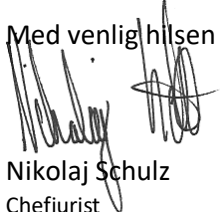
Mulighederne for at samarbejde om at få de mange efterafgrøder i jorden, bør ikke begrænses jo større kravet bliver. Muligheden for overdragelse af efterafgrøde skal fastholdes.

Ad. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser. Til § 1.

Side 162: " Endvidere har en nyere dansk undersøgelse fundet sammenhæng mellem tarmkræft og udsættelse for nitrat i drikkevandet".

Sætningen bør udgå. Studiet er så vidt vides ikke endeligt. Lovforslag bør ikke bygge på ikke-endelig forskning, der er så skelsættende. Forskningen er så vidt vides heller ikke gennemgået *peer review*.

Med venlig hilsen

Nikolaj Schulz

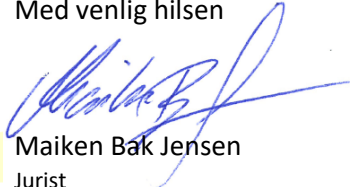
Chefjurist

Bæredygtigt Landbrug
mobil. +45 60 14 12 30

E-mail: nsc@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Med venlig hilsen

Maiken Bak Jensen

Jurist

Bæredygtigt Landbrug
mobil. +45 27 15 12 00

E-mail: mbj@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Bæredygtigt
Landbrug